

**UNIVERSITAT DE LLEIDA
FACULTAT DE DRET I ECONOMIA**

CURS ACADÈMIC 2010 - 2011

TITULACIÓ: DIPLOMATURA EN CIÈNCIES EMPRESARIALS

PLA D'ESTUDIS: 2000

ASSIGNATURA: Organització i Administració d'Empreses I (Codi 30004)

PROFESSOR/A: BLANCA ESCARDÍBUL I FERRÀ / J. MANUEL ALONSO MARTÍNEZ

CURS: 1r

QUADRIMESTRE: Anual

CRÈDITS: 9

TIPUS: TRONCAL

Aquesta assignatura no oferirà docència durant el curs 2010-2011. La Universitat de Lleida deixarà d'oferir aquesta titulació amb motiu de la implementació dels nous graus.

1. L'ASSIGNATURA EN EL CONJUNT DEL PLA D'ESTUDIS

Aquesta assignatura es troba ubicada en el primer curs dels Estudis d'Empresarials, segon curs dels Estudis de Doble Titulació i com a complement de formació a Ciències del treball.

És per tant una assignatura introductòria que pretén donar a l'estudiant una visió global de l'empresa tant des de la seva vessant interna (les seves forces i debilitats) com externa (amenaces i oportunitats de l'entorn).

Aquesta assignatura construeix sobre els coneixements obtinguts en les altres assignatures del pla d'estudis, especialment la Direcció Financera, la Direcció Comercial, la Comptabilitat i també la Sociologia de l'empresa.

Per tant, pensem que hi ha d'haver un contacte estret de l'àrea d'organització amb les àrees funcionals: Economia Financera i Comptabilitat, i Comercialització i Investigació de mercats sense perjudici de l'autonomia científica i acadèmica d'aquestes.

2. OBJECTIUS DE L'ASSIGNATURA

El curs Organització i Administració d'Empreses I que us presentem és una introducció a l'Economia de l'Empresa, pensant en l'empresa com a organització, enfocament modern i de gran preponderància internacional en l'actualitat.

L'economia de l'empresa és una ciència social que utilitza tant els fonaments de l'anàlisi econòmic com els que sustenten l'estudi del "comportament administratiu", per a explicar la naturalesa, estructura i comportament de l'objecte material, que no és un altre que l'empresa i, consegüentment, l'empresari que la personalitza funcionalment, de manera que es conegui com assoleix el seu equilibri econòmic o la seva eficiència en el mercat en què desenvolupa les activitats econòmiques.

Els objectius de l'assignatura són:

- ✓ Estudiar la realitat econòmica de les organitzacions que es defineixen com a empreses, i intenta explicar científicament les seves activitats i funcions, tant des de la perspectiva de la seva estructura interna i de les actituds dels elements que les componen, com des de l'òptica de les relacions que mantenen amb el seu entorn o amb els agents econòmics i socials que l'integren.
- ✓ Analitzar a la direcció general que li correspon, entre altres activitats, coordinar la tasca de totes les àrees funcionals perquè l'empresa assoleixi els seus objectius. Al mateix temps, les

- disciplines funcionals requereixen coneixements d'administració i gestió, així com de l'organització en què s'integren.
- ✓ Posar en pràctica els mètodes i tècniques per a la presa de decisions de l'empresa, posant especial èmfasi en la formulació de l'estratègia, al coneixement dels diferents tipus de mercats en el que operen les empreses i com funciona cada àrea funcional de l'empresa.
 - ✓ Aprofundir en els coneixements de gestió empresarial per arribar a una perspectiva pragmàtica d'anàlisi i resolució dels problemes funcionals principals que poden sorgir en la direcció d'una empresa.
 - ✓ Desenvolupar en l'alumne la capacitat del treball en equip.

3. COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES DE L'ASSIGNATURA

- ✓ Habilitat per a captar problemes empresarials i interès per plantejar una solució.
- ✓ Habilitat per a transferir el coneixement acadèmic a les diferents situacions existents de l'empresa mitjançant l'estudi de casos reals d'empreses.
- ✓ Saber identificar i manejar com usuari bases bibliogràfiques informatitzades d'índole empresarial.
- ✓ Saber buscar documentació en una biblioteca o hemeroteca científica per a poder fer el treball específic d'aquesta assignatura.
- ✓ Saber treballar en grup.

4. CONTINGUTS

El programa d'aquesta assignatura s'articula en cinc parts. Cada part està lligada amb la següent configurant, al final del programa, un tot.

En la primera (fonaments d'Economia de l'Empresa), trobareu els conceptes bàsics d'aquesta assignatura com, per exemple: empresa, empresari i la Ciència que engloba a aquesta assignatura que és l'Economia de l'empresa. **En la segona** part (l'entorn), veureu com l'empresa estudiada en la primera part no està aïllada sinó que depèn de l'entorn. Per tant, haureu d'analitzar tot allò que és aliè a l'empresa i que li afecta, és a dir, detectareu les amenaces i les oportunitats que es deriven d'aquest entorn, així com, les fortaleses i les debilitats de l'empresa. Per tant l'empresa no és quelcom aïllat sinó que forma part d'un entorn. **En la tercera** part, justificarem el per què de l'existència de les empreses i el seu paper en la societat i veurem que són necessàries bàsicament per a produir béns i/o per a oferir serveis. En **la quarta** (configuracions estructurals) analitzarem els distints mercats on les empreses poden vendre els seus productes i/o oferir els seus serveis i les estratègies que utilitzen per a aconseguir els seus objectius. I per acabar, en **la cinquena** part (funcionament de l'empresa), aprofunditzarem en les distintes àrees de l'empresa i el paper que juga cadascuna d'elles pel aconseguir el bon funcionament de l'empresa.

PRIMERA PART: FONAMENTS D'ECONOMIA DE L'EMPRESA

- 1. L'EMPRESA COM A REALITAT: INTRODUCCIÓ CONCEPTUAL**
 - 1.1 L'EMPRESA COM A REALITAT: ORIENTACIONS CONCEPTUALS
 - 1.2 L'EMPRESA I LA SEVA EVOLUCIÓ COM A ÒRGAN DEL SISTEMA ECONÒMIC
 - 1.3 FUNCIONS DE L'EMPRESA EN L'ECONOMIA DE MERCAT
 - 1.4 ELS ELEMENTS DE L'EMPRESA
- 2. CONCEPTE D'EMPRESA**
 - 2.1 DIMENSIONS CONCEPTUALS DE L'EMPRESA
 - 2.2 L'EMPRESA COM A SISTEMA: ANÀLISI DELS SISTEMES EMPRESARIALS
 - 2.3 CONCEPTE D'EMPRESA COM A ORGANITZACIÓ
- 3. L'EMPRESA I EL SISTEMA ECONÒMIC**
 - 3.1 L'EMPRESA COM A REALITAT SOCIOECONÒMICA
 - 3.2 FUNCIONS DE L'EMPRESA
 - 3.3 EL PAPER DEL BENEFICI
- 4. L'EMPRESA I L'EMPRESARI**
 - 4.1 LA CONCEPCIÓ CLÀSSICA DE L'EMPRESARI
 - 4.2 LA FIGURA DE L'EMPRESARI EN L'ACTUALITAT
 - 4.3 L'EMPRESARI I L'HORITZÓ ECONÒMIC
 - 4.4 INNOVACIÓ, LIDERATGE I ACTITUD ESTRATÈGICA
- 5. L'ECONOMIA DE L'EMPRESA COM A CIÈNCIA**
 - 5.1 L'ECONOMIA DE L'EMPRESA COM A BRANCA DEL SABER
 - 5.2 EL CONTINGUT DE L'ECONOMIA DE L'EMPRESA
 - 5.3 LA FORMACIÓ HISTÒRICA DE L'ECONOMIA DE L'EMPRESA
 - 5.4 L'ECONOMIA DE L'EMPRESA I ELS SEUS MÈTODES

SEGONA PART: L'EMPRESA I EL SEU ENTORN ECONÒMIC

- 6. L'EMPRESA I L'ENTORN**
 - 6.1 CONCEPTE I NATURALESA DE L'ENTORN
 - 6.2 FACTORS D'ENTORN I LA SEVA INFLUÈNCIA EN L'EMPRESA
 - 6.3 LA RESPOSTA DE L'EMPRESA: LA DIRECCIÓ ESTRATÈGICA
 - 6.4 RESPONSABILITAT SOCIAL DE L'EMPRESA
- 7. LA COMPETITIVITAT DE L'EMPRESA**
 - 7.1 CONCEPTE DE COMPETITIVITAT
 - 7.2 ANÀLISI DE LA COMPETITIVITAT DE L'EMPRESA
 - 7.3 MESURA DE LA COMPETITIVITAT DE L'EMPRESA
- 8. L'EMPRESA I LA INFORMACIÓ ECONÒMICA**
 - 8.1 CONCEPTE I CLASSES D'INFORMACIÓ ECONÒMICA
 - 8.2 EL SISTEMA D'INFORMACIÓ DE L'EMPRESA
 - 8.3 LA INFORMACIÓ FINANCERA: ELS COMPTES ANUALS
 - 8.4. LA INFORMACIÓ SOCIAL: EL BALANÇ O INFORME SOCIAL

TERCERA PART: PRODUCCIÓ I MERCAT

- 9. OFERTA, DEMANDA I PREU EN EL MERCAT**
 - 9.1 COMPORTAMENT DEL CONSUMIDOR I DEMANDA
 - 9.2 DETERMINANTS DE LA DEMANDA I CORBA DE DEMANDA
 - 9.3 MESURES DE RESPOSTA DE LA DEMANDA: ELASTICITAT DE LA DEMANDA
 - 9.4 LA CORBA D'OFERTA. ELASTICITAT DE L'OFERTA
 - 9.5 FORMACIÓ DEL PREU EN EL MERCAT
- 10. L'EMPRESA COM A UNITAT DE PRODUCCIÓ**
 - 10.1 LA PRODUCCIÓ COM A ACTIVITAT: SENTIT TÈCNIC I SENTIT ECONÒMIC
 - 10.2 ELS FACTORS DE LA PRODUCCIÓ
 - 10.3 LA UNITAT DE PRODUCCIÓ: L'EXPLOTACIÓ I L'EMPRESA
 - 10.4 CLASSIFICACIÓ DELS PROCESSOS PRODUCTIUS.
- 11. TEORIA DE LA UNITAT DE PRODUCCIÓ**
 - 11.1 LA FUNCIÓ DE PRODUCCIÓ
 - 11.2 LA SUSTITUIBILITAT I COMPLEMENTARIETAT DELS FACTORS. PRODUCTIVITAT MITJANA I MARGINAL
 - 11.3 PRODUCTIVITAT I COSTOS
 - 11.4 PREUS, COSTOS I DETERMINACIÓ DEL VOLUM D'OFERTA
 - 11.5 ADAPTACIÓ DE L'EMPRESA A LLARG TERMINI

QUARTA PART: LES CONFIGURACIONS ESTRUCTURALS

- 12. ESTRUCTURES DE MERCAT I COMPETÈNCIA**
 - 12.1 INTRODUCCIÓ ALS TIPUS DE COMPETÈNCIA
 - 12.2 LA COMPETÈNCIA PERFECTA
 - 12.3 LA COMPETÈNCIA IMPERFECTA
 - 12.3.1 LA COMPETÈNCIA MONOPOLÍSTICA
 - 12.3.2 L'OLIGOPOLI
 - 12.3.3 EL DUOPOLI
 - 12.4 EL MONOPOLI I EL MONOPSONI
- 13. FORMES I CLASSES D'EMPRESES**
 - 13.1 LES FORMES EMPRESARIALS
 - 13.2 LA CLASSIFICACIÓ EMPRESARIAL: CRITERIS ECONÒMICS
 - 13.3. CLASSIFICACIÓ EMPRESARIAL: CRITERIS JURÍDICS
 - 13.4. CLASSIFICACIÓ EMPRESARIAL: CRITERIS ORGANITZATIUS
- 14. ESTRUCTURA DE PROPIETAT DE L'EMPRESA**
 - 14.1 SEPARACIÓ DE PROPIETAT I CONTROL
 - 14.2 CONCEPTE D'ESTRUCTURA DE PROPIETAT: GRUPS DE PROPIETAT
 - 14.3 CLASSES PRINCIPALS DE CONTROL DE L'EMPRESA
 - 14.4 L'ESTRUCTURA DE GRUP EMPRESARIAL
- 15. VOLUM, CONCENTRACIÓ I CREIXEMENT DE L'EMPRESA**
 - 15.1 LA IMPORTÀNCIA DEL VOLUM DE L'EMPRESA: FACTORS EXPLICATIUS
 - 15.2 LA MESURA DEL VOLUM DE L'EMPRESA
 - 15.3 ENFOCAMENTS TEÒRICS SOBRE L'EXISTÈNCIA D'UNA DIMENSIÓ ÒPTIMA DE L'EMPRESA
 - 15.4 CONCENTRACIÓ ECONÒMICA: CONCEPTE I MESURES DEL GRAU DE CONCENTRACIÓ
 - 15.5 CONCEPTE, FORMES I MODALITATS DE CREIXEMENT DE L'EMPRESA

16. L'ESTRATÈGIA DE L'EMPRESA

- 16.1. LA NECESITAT D'UNA ACTITUD ESTRATÈGICA: EL CONCEPTE D'ESTRATÈGIA
- 16.2. ELS ELEMENTS DE L'ESTRATÈGIA EMPRESARIAL
- 16.3. ELS NIVELLS DE L'ESTRATÈGIA
- 16.4. TIPUS D'ESTRATÈGIA

17. EL PROCÉS DE FORMULACIÓ DE L'ESTRATÈGIA DE L'EMPRESA

- 17.1. INTRODUCCIÓ
- 17.2. EL PROCÉS DE FORMULACIÓ DE L'ESTRATÈGIA
- 17.3. EL DIAGNÒSTIC ESTRATÈGIC
- 17.4. ELEMENTS D'ANÀLISI PER A LA FORMULACIÓ DE L'ESTRATÈGIA

18. LES ALIANCES ESTRATÈGIQUES

- 18.1. DEFINICIÓ DE L'ESTRATÈGIA D'ALIANÇA O COOPERACIÓ ENTRE EMPRESES
- 18.2. MOTIUS ESPECÍFICS PER A ESTABLIR UNA ESTRATÈGIA DE COOPERACIÓ
- 18.3. AVANTATGES I INCONVENIENTS MÉS DESTACABLES DE LA COOPERACIÓ
- 18.4. TIPUS D'ALIANCES

CINQUENA PART: FUNCIONAMENT DE L'EMPRESA

19. EL SISTEMA DE DIRECCIÓ DE L'EMPRESA

- 19.1. CONCEPTE I ESTRUCTURA DEL SISTEMA DE DIRECCIÓ
- 19.2. MISSIÓ, OBJECTIUS I FITES DE L'EMPRESA
- 19.3. EL PROCÉS DE DIRECCIÓ DE L'EMPRESA
- 19.4. EFICIÈNCIA DIRECTIVA I DIRECCIÓ PER A OBJECTIUS

20. INTRODUCCIÓ A LES DECISIONS EMPRESARIALS

- 20.1. CONCEPTE I ESTRUCTURA DEL SISTEMA DE DECISIÓ
- 20.2. CLASSES DE SITUACIONS DE DECISIÓ. ENFOCAMENTS DE DECISIÓ
- 20.3. CRITERIS BÀSICS DE DECISIÓ EN SITUACIONS DE PREVISIÓ PERFECTA I DE RISC
- 20.4. CRITERIS BÀSICS DE DECISIÓ EN SITUACIONS D'INCERTESA I DE COMPETÈNCIA
- 20.5. LES REGLES DE DECISIÓ EN LA PRÀCTICA

5. ACTIVITATS QUE ES DESENVOLUPARAN EN L'ASSIGNATURA

Una bona forma d'enfocar l'estudi d'aquesta assignatura és la següent:

- ✓ Es recomana que us llegiu cada setmana **els vostres apunts** i us aneu fent resums per tal de fer èmfasi en els conceptes fonamentals que s'han de comprendre i retenir.
- ✓ Al finalitzar l'estudi dels temes, es recomana fer els corresponents **exercicis** resolts ja que l'examen final tant de juny com de setembre de 2011 hi haurà una part teòrica i una part pràctica.
- ✓ Es convenient que al llarg del curs aneu a les **tutories establertes** per part dels professors d'aquesta assignatura. O bé, podeu sol·licitar tantes **tutories personalitzades**¹ com vulgueu per tal de poder resoldre els vostres dubtes de cara a l'examen final.

6. TEMPORALITZACIÓ DE LES ACTIVITATS

No hi hauran activitats. L'alumne té dues convocatòries d'examen: juny i setembre de 2011. Per tal d'assolir els continguts teòrics i pràctics d'aquesta assignatura us recomanem que assistiu a les tutories. La manera d'aprovar aquesta assignatura és fent un examen únic al juny i/o setembre de 2011.

7. AVALUACIÓ

El curs d'Organització i Administració d'Empreses I serà avaluat mitjançant:

- ✓ Un examen final al juny de 2011 i
- ✓ un al setembre de 2011.

Aspectes a tenir present a l'hora de fer l'examen:

- ✓ La manera d'aprovar aquesta assignatura és fent un examen únic al juny i/o setembre de 2011.

¹ **Tutories personalitzades.** Envieu un correu electrònic al vostre professor per sol·licitar-les:
Professora Blanca Escardíbul (grup matí): eblanca@aegern.udl.cat
Professor Jose Manuel Alonso (grup tarda): jmanuel@aegern.udl.cat

- ✓ L'examen de juny i setembre consta d'una part teòrica i una part pràctica. No es pot deixar cap part en blanc o quasi en blanc. S'ha de demostrar que hi ha uns mínims coneixement ambdues parts, és a dir, ningú es pot presentar a l'examen sense saber teòrica i pràctica.
- ✓ A l'examen només es podrà portar el bolígraf, la calculadora i el programa acadèmic.
- ✓ No es poden portar ni mòbils ni els apunts o qualsevol material amb els continguts del programa.
- ✓ Tothom ha de tenir, els dies del l'examen, la seva calculadora i el seu programa no us els podreu intercanviar ni deixar.

Qualsevol persona que copii pel sistema que sigui obtindrà directament la qualificació de suspens.

8. MATERIALS

✓ **Bibliografia bàsica**

- AGUIRRE DE MENA, J.M.; ANDRÉS REINA, M.P.; RODRÍGUEZ RODRÍGUEZ, J. Y TOUS ZAMORA, D. (2000): *Dirección y gestión de personal*. Ed. Pirámide.
- BUENO CAMPOS, E. (1993): *Curso básico de economía de la empresa: un enfoque de organización*. Madrid. Ediciones Pirámide. Cuarta edición.
- BUENO CAMPOS, E.; CRUZ ROCHE, I.; DURÁN HERRERA, J. O. (1996): *Economía de la empresa: análisis de las decisiones empresariales*. Madrid. Ediciones Pirámide. Quinceava edición.
- CASTILLO CLAVERO, A.M., [DIR] (2003). *Introducción a la economía y administración de empresas*. Editorial Pirámide, Madrid.
- CLAVER CORTES, E.; LLOPIS TAVERNER, J.; LLORET LLINARES, M.; MOLINA MANCHÓN, H. (1996): *Manual de administración de empresas*. Madrid. Editorial Cívitas. Tercera Edición.
- Díez de Castro, J., Redondo, C. (1996): *Administración de Empresas*. Pirámide, Madrid.
- DIEZ DE CASTRO, E.; GALAN, J.L. y MARTÍN, E. (1995): *Introducción a la Economía de la Empresa*. Madrid. Editorial Pirámide. Primera edición.
- PÉREZ GOROSTEGUI, E., (2002). *Introducción a la economía de la empresa*. Editorial Centro de Estudios Ramón Areces, Madrid.
- TARRAGÓ SABATÉ, F. (1986): *Fundamentos de economía de la empresa*. Barcelona. Hispano Europea. Sexta edición.

✓ **Bibliografia complementària**

- AGUIRRE A.; CASTILLO, A. M^a y TOUS, D. (1991): *Administración de Empresas*. Málaga. Ediciones EDINFORD.
- ARRUÑADA, B. (1990): *La Economía de la Empresa: un enfoque contractual*. Barcelona. Editorial Ariel. Primera edición.
- BUENO CAMPOS, E. (1996): *Dirección estratégica de la empresa. Metodología, técnicas y casos*. Madrid. Ediciones Pirámide. Quinta edición.
- FERNÁNDEZ PIRLA, J.M. (1981): *Economía y gestión de la empresa*. Madrid. Editorial I.C.E. Novena edición.
- GARCÍA, J.; CASANUEVA, C.; GANAZA, J. D.; SÁNCHEZ, R.; y ALONSO, M.A. (1998): *Casos prácticos de economía de la empresa*. Madrid. Ediciones Pirámide. Primera edición.
- GARCÍA ECHEVARRÍA, S. (1975): *Introducción a la Economía de la Empresa*. Madrid. Tomo I. Editorial I.C.E.
- GIL ESTALLO, M.A.; GINER DE LA FUENTE, F.; MONZÓN GRAUPERA, J. y CELMA BENAIGES, M. D. (1996): *Como crear y hacer funcionar una empresa. Casos prácticos*. Madrid. Editorial E.S.I.C. Tercera edición.
- GIL ESTALLO, M.A.; GINER DE LA FUENTE, F. (1997): *Como crear y hacer funcionar una empresa. Conceptos e instrumentos*. Madrid. Editorial E.S.I.C. Cuarta edición.
- IDALBERTO CHIAVENATO (2000): *Administración de recursos humanos*. McGraw-Hill Interamericana.
- KOONTZ, H. y WEIHRICH, H. (1990): *Administración*. México. Editorial McGraw-Hill. Décima edición. Caps. 6 y 8.
- MENGUZZATO, M. y RENAU, J.J. (1995): *La dirección estratégica de la empresa. Un enfoque innovador del management*. Barcelona. Editorial Ariel. Segunda reimpresión.
- NAVAS LÓPEZ, J.E. y GUERRAS MARTÍN, L. A. (1996): *La dirección estratégica de la empresa. Teoría y aplicaciones*. Madrid. Editorial Civitas. Colección empresa. Primera edición.
- PÉREZ GOROSTEGUI, E. (1996): *Economía de la Empresa (Introducción)*. Madrid. Editorial Centro de Estudios Ramón Areces. Quinta edición.
- PÉREZ GOROSTEGUI, E. (1996): *Economía de la Empresa Aplicada*. Madrid. Editorial Pirámide. Quinta edición.

PÉREZ GOROSTEGUI, E. (1998): *Prácticas de administración de empresas*. Madrid. Editorial Pirámide. Primera edición.

SERRA RAMONEDA, A. (1986): *Sistema económico y empresa*. Barcelona. Editorial Ariel.

SUÁREZ SUÁREZ, A. S. (1992): *Diccionario de economía y administración de empresas*. Madrid. Editorial McGraw-Hill. Segunda edición.

SUÁREZ SUÁREZ, A. S.(1992): *Curso de introducción a la economía de la empresa*. Madrid. Editorial Pirámide. Quinta edición.

TARRAGÓ SABATÉ, F. (1992): *Elements bàsics d'Economia de l'Empresa. Economia i Empresa*. Vic. Editorial Eumo. Nº 3. Primera edición.